

POMIESZCZENIA- PRACY

Wysokość pomieszczeń pracy

Wysokość pomieszczenia pracy stałej nie może być mniejsza niż:

- 3 m – jeżeli w pomieszczeniu nie występują czynniki szkodliwe dla zdrowia,
- 3,3 m – jeżeli w pomieszczeniu prowadzone są prace powodujące występowanie czynników szkodliwych dla zdrowia.

Wyjątki:

- minimum 2,5 m – jeżeli w pomieszczeniu nie występują czynniki szkodliwe i jest zatrudnionych nie więcej niż 4 pracowników, a na każdego z nich przypada co najmniej 15 m³ wolnej objętości pomieszczenia,
- minimum 2,2 m – w dyżurce, portierni, kiosku itp. oraz w pomieszczeniu usytuowanym na antresoli otwartej do większego pomieszczenia.

Wysokość pomieszczenia pracy czasowej nie może być mniejsza niż:

- 2,2 m – jeżeli w pomieszczeniu nie występują czynniki szkodliwe dla zdrowia,
- 2,5 m – jeżeli w pomieszczeniu prowadzone są prace powodujące występowanie czynników szkodliwych dla zdrowia.

Pomieszczenia pracy

W pomieszczeniu o stropie pochyłym wymagania dotyczące wysokości stosuje się do średniej wysokości pomieszczenia, przy czym w najniższym miejscu wysokość pomieszczenia nie może być mniejsza w świetle niż 1,9 m (licząc od poziomu podłogi do najniżej położonej części konstrukcyjnej sufitu).

Do pomieszczeń i stanowisk pracy położonych na różnych poziomach powinny prowadzić bezpieczne dojścia stałymi schodami lub pochylniami.

Nawierzchnie schodów, pomostów i pochylni nie powinny być śliskie, a w miejscach, w których może występować zaleganie pyłów - powinny być ażurowe.

Pomieszczenia pracy

Wahadłowe drzwi i bramy muszą być przezroczyste lub posiadać przezroczyste panele.

Drzwi i bramy przezroczyste powinny być wykonane z materiału odpornego na rozbicie lub ze szkła hartowanego oraz odpowiednio oznakowane w widocznym miejscu.

Pomiędzy pomieszczeniami nie należy wykonywać progów, chyba że warunki techniczne wymagają ich zastosowania. W takich przypadkach należy je oznaczyć w sposób widoczny.

Drzwi i bramy otwierane i zamykane mechanicznie powinny tak funkcjonować, aby nie stwarzały zagrożenia urazem. Drzwi takie powinny mieć zamontowane łatwo rozpoznawalne i łatwo dostępne z obu stron urządzenie do ich zatrzymywania, a także powinny być przystosowane do ręcznego otwierania.

Pomieszczenia pracy

Pomieszczenia pracy, w których przebywają pracownicy, nie mogą być zamykane w sposób uniemożliwiający wyjście z pomieszczenia.

Jeżeli istnieją względy wymagające zamykania pomieszczeń w czasie pracy przed osobami nieupoważnionymi, należy stosować przy drzwiach zamki uniemożliwiające wejście z zewnątrz, a jednocześnie umożliwiające wyjście z pomieszczenia bez użycia klucza.

W takiej sytuacji należy przewidzieć możliwość powiadamiania pracowników znajdujących się w takich pomieszczeniach o niebezpieczeństwie grożącym z zewnątrz.

Pomieszczenia pracy

Jeżeli w pomieszczeniu pracy, w którym zatrudniona jest tylko jedna osoba, mogą w sytuacji awaryjnej wystąpić zagrożenia dla zdrowia lub życia pracowników, a w szczególności zagrożenia:

- pożarowe,
 - wybuchowe,
 - porażenia prądem elektrycznym,
 - wydzielania się trujących i szkodliwych gazów lub par -
- pracodawca powinien wprowadzić obowiązek meldowania się tej osoby w ustalony sposób w oznaczonych porach.

Pomieszczenia pracy

Pracodawca jest obowiązany zapewnić pracownikom sprawnie funkcjonujący system pierwszej pomocy w razie wypadku oraz środki do udzielania pierwszej pomocy.

W szczególności pracodawca powinien zapewnić:

- 1) punkty pierwszej pomocy w wydziałach (oddziałach), w których wykonywane są prace powodujące duże zagrożenia wypadkowe lub wydzielanie się par, gazów albo pyłów szkodliwych dla zdrowia - wyposażone w umywalki z ciepłą i zimną wodą oraz w niezbędny sprzęt i inne środki do udzielania pierwszej pomocy;
- 2) apteczki w poszczególnych wydziałach (oddziałach) zakładu pracy.

Pomieszczenia pracy

W punktach pierwszej pomocy i przy apteczkach, w widocznych miejscach, powinny być wywieszane instrukcje o udzielaniu pierwszej pomocy w razie wypadku oraz wykazy pracowników przeszkolonym w udzielaniu pierwszej pomocy.

Punkty pierwszej pomocy i miejsca usytuowania apteczek powinny być odpowiednio oznakowane, zgodnie z Polską Normą, i łatwo dostępne.

Pomieszczenia pracy

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (t.j. Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650)

System pierwszej pomocy

Pracodawca jest obowiązany zapewnić pracownikom sprawnie funkcjonujący system pierwszej pomocy w razie wypadku oraz środki do udzielania pierwszej pomocy.

Liczba, usytuowanie oraz wyposażenie apteczek i punktów pierwszej pomocy powinny być ustalone w porozumieniu z lekarzem sprawującym profilaktyczną opiekę zdrowotną nad pracownikami, z uwzględnieniem rodzajów i nasilenia występujących zagrożeń.

Punkty pierwszej pomocy i miejsca usytuowania apteczek powinny być odpowiednio oznakowane.

Stanowiska pracy

Stanowiska pracy powinny być urządzone stosownie do rodzaju wykonywanych na nich czynności oraz psychofizycznych właściwości pracowników, przy czym wymiary wolnej (niezajętej przez urządzenia) powierzchni stanowiska pracy powinny zapewnić pracownikom swobodę ruchu wystarczającą do wykonywania pracy w sposób bezpieczny, z uwzględnieniem wymagań ergonomii.

Do każdego stanowiska pracy powinno być zapewnione bezpieczne i wygodne dojście, przy czym jego wysokość na całej długości nie powinna być mniejsza w świetle niż 2 m.

W przypadkach uzasadnionych względami konstrukcyjnymi maszyn i innych urządzeń technicznych dopuszcza się zmniejszenie wysokości dojścia do 1,8 m przy jego odpowiednim zabezpieczeniu i oznakowaniu znakami bezpieczeństwa zgodnymi z Polską Normą.

Stanowiska pracy

Przejścia między maszynami a innymi urządzeniami lub ścianami przeznaczone tylko do obsługi tych urządzeń powinny mieć szerokość:

- co najmniej 0,75 m;
- jeżeli w przejściach tych odbywa się ruch dwukierunkowy, szerokość ich powinna wynosić co najmniej 1 m.

Pracodawca zatrudniający pracowników niepełnosprawnych powinien zapewnić dostosowanie stanowisk pracy oraz dojść do nich - do potrzeb i możliwości tych pracowników, wynikających ze zmniejszonej sprawności.

Stanowiska pracy

Stanowiska pracy, na których występuje ryzyko:

- pożaru,
- wybuchu,
- upadku lub wyrzucenia przedmiotów
- albo wydzielania się substancji szkodliwych dla zdrowia lub niebezpiecznych,

powinny być zaopatrzone w urządzenia ochronne zapewniające ochronę pracowników przed skutkami tego ryzyka.

Stanowiska pracy, na których wykonywane prace powodują występowanie czynników szkodliwych dla zdrowia lub niebezpiecznych, powinny być tak usytuowane i zorganizowane, aby pracownicy zatrudnieni na innych stanowiskach nie byli narażeni na te czynniki.

Stanowiska pracy

Stanowiska pracy znajdujące się na zewnątrz pomieszczeń powinny być tak usytuowane i zorganizowane, aby pracownicy byli chronieni przed zagrożeniami związanymi w szczególności:

- 1) z warunkami atmosferycznymi, w tym opadami, niską lub wysoką temperaturą, silnym wiatrem i spadającymi przedmiotami;
- 2) ze szkodliwym dla zdrowia hałasem, jak również szkodliwymi gazami, parami lub pyłami.

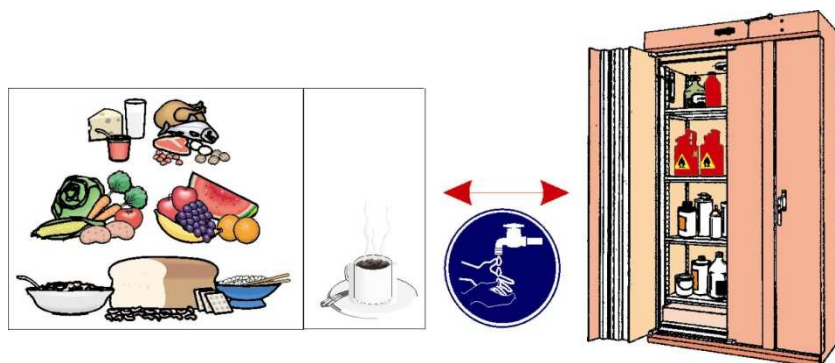
W razie niebezpieczeństwa powinno być możliwe szybkie opuszczenie stanowisk pracy przez pracowników lub, w razie potrzeby, udzielenie im szybkiej pomocy.

Postępowanie z niebezpiecznymi substancjami

Wymagania higieniczno-sanitarne dla pomieszczeń z niebezpiecznymi substancjami i warunki bezpiecznego kontaktu pracowników z tymi substancjami - obowiązki pracodawcy

Podczas kontaktu z niebezpiecznymi substancjami (toksycznymi, rakotwórczymi, żrącymi, drażniącymi, uczulającymi, mutagennymi, działającymi na rozrodczość oraz innymi szkodliwymi należy przestrzegać następujących zasad:

- Zabronione jest przechowywanie art. spożywczych i używek oraz napojów i palenie tytoniu w pomieszczeniach z substancjami niebezpiecznymi.

- Zakazy te powinny być podane do wiadomości za pomocą trwałych i czytelnych napisów.
- Należy udostępnić pracownikom wydzielone pomieszczenia do mycia, kabiny z natryskami, ustępy oraz szatnie na ubrania osobiste i robocze (w tym środki ochrony osobistej).
- Dostarczanie ubrań roboczych oraz środków ochrony osobistej, a także ich pranie i utrzymanie w warunkach określonych normami należy do pracodawcy.

Postępowanie z niebezpiecznymi substancjami

Warunki magazynowania substancji toksycznych

Niebezpieczne substancje należy przyjmować do magazynu w odpowiednich nieuszkodzonych opakowaniach, oznakowanych zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami.

Magazyny przechowujące niebezpieczne substancje muszą mieć wydzielone, odpowiednio zabezpieczone przestrzenie składowe lub odpowiednio zamykane szafy metalowe czy pojemniki stalowe.

Magazyny muszą być wyposażone w odpowiednie instalacje, pomieszczenia i urządzenia higieniczno-sanitarne oraz sprzęt i materiały do neutralizacji w przypadku niekontrolowanego uwolnienia się substancji.

Personel magazynowy powinien posiadać aktualne badania lekarskie, uprawnienia i kwalifikacje, przeszkolenie w zakresie warunków bezpiecznego kontaktu z niebezpiecznymi substancjami oraz wyposażenie w postaci ubrania roboczego, obuwia, a także środków ochrony osobistej dostosowanych do właściwości agresywnych składowanych substancji.

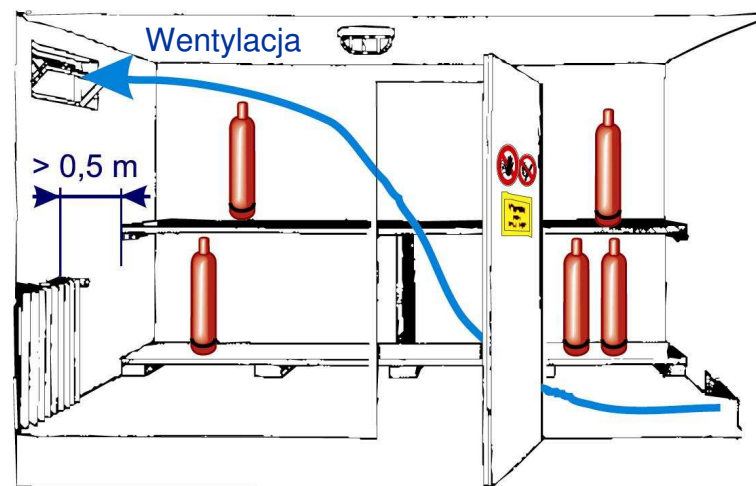
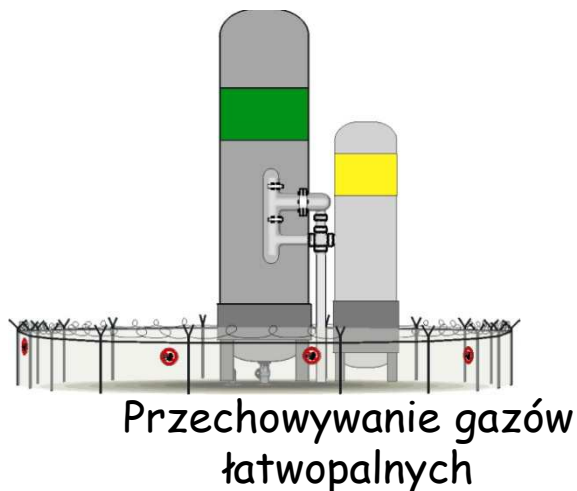
Postępowanie z niebezpiecznymi substancjami

Dostęp do pomieszczeń i urządzeń z niebezpiecznymi substancjami

Do pomieszczeń i urządzeń z niebezpiecznymi substancjami wstęp mają jedynie osoby do tego upoważnione i posiadające wymagane środki zabezpieczające w postaci odpowiedniego ubrania i ochron osobistych.

- Zamknięte pomieszczenia lub szafy do przechowywania trucizn są dostępne jedynie dla odpowiedzialnego za nie fachowego personelu.
- Niezbędne jest jednoznaczne oznakowanie za pomocą trwałych i czytelnych znaków umieszczonych przy wejściu do pomieszczeń.

Oświetlenie pomieszczeń pracy

W pomieszczeniach stałej pracy należy zapewnić oświetlenie dzienne, chyba że jest to niemożliwe lub niewskazane ze względu na technologię produkcji, a na stosowanie oświetlenia wyłącznie elektrycznego pracodawca uzyskał zgodę właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego wydaną w porozumieniu z okręgowym inspektorem pracy.

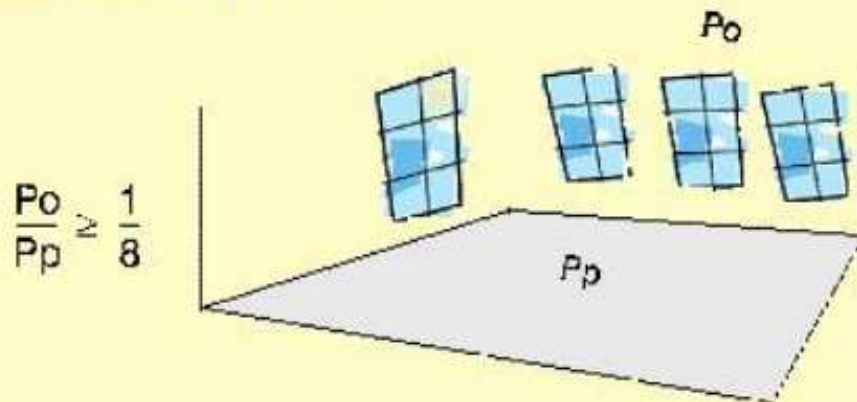
Oświetlenie dzienne na poszczególnych stanowiskach pracy powinno być dostosowane do rodzaju wykonywanych prac i wymaganej dokładności oraz powinno spełniać wymagania określone w Polskiej Normie.

Oświetlenie pomieszczeń pracy

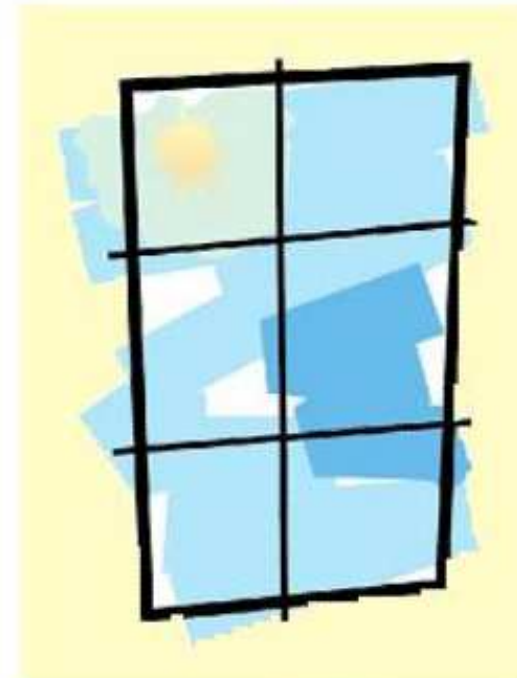
Oświetlenie dzienne

Liczba, powierzchnia i rozmieszczenie okien w pomieszczeniach pracy powinny zapewniać pracownikom, stosownie do rodzaju wykonywanych przez nich prac, dostateczne oświetlenie dzienne oraz należyte przewietrzanie pomieszczeń.

Stosunek powierzchni okien do powierzchni podłogi w pomieszczeniach powinien być nie mniejszy niż $1 \div 8$.

PN-71/B-02380. Oświetlenie wnętrz światłem dziennym. Warunki ogólne

Warunki dotyczące oświetlenia pomieszczeń światłem dziennym określane są za pomocą współczynnika oświetlenia dziennego (wyrażonego w %), stanowiącego stosunek natężenia oświetlenia w danym punkcie wnętrza do równocześnie występującego natężenia oświetlenia w otwartej przestrzeni na płaszczyźnie poziomej.

Oświetlenie pomieszczeń pracy

PN-71/B-02380. Oświetlenie wnętrz światłem dziennym. Warunki ogólne

Oświetlenie dzienne

Kategoria czynności wzrokowej	Charakterystyka wykonywanych czynności w pomieszczeniu		Wartość współczynnika oświetlenia dziennego e , w %, przy oświetleniu	
	Określenie	Wielkość szczegółu przedmiotu (wymiar charakterystyczny) w mm	Górnym i mieszanym e_{sr}	Bocznym e_{min}
I	Szczególnie dokładna	do 0,1	10	3,5÷4
II	Bardzo dokładna	0,1 ÷ 0,3	7	2,0÷3
III	Dokładna	0,3 ÷ 1,0	5	1,5÷2
IV	Mało dokładna	1,0 ÷ 10	3	1,0÷1,2
V	Zgrubna	powyżej 10	2	0,5÷0,8
VI	Nadzór ogólny nad czynnością, bez rozróżniania szczegółów	–	1	0,25÷0,4

Przy oświetleniu bocznym zaleca się przyjmowanie w miarę możliwości technicznych wyższej wartości współczynnika oświetlenia dziennego od podanej w tabeli.

Oświetlenie pomieszczeń pracy

Niezależnie od oświetlenia dziennego w pomieszczeniach pracy należy zapewnić oświetlenie elektryczne o parametrach zgodnych z Polskimi Normami.

Stosunek wartości średnich natężenia oświetlenia w pomieszczeniach sąsiadujących ze sobą, przez które odbywa się komunikacja wewnętrzna, nie powinien być większy niż 5 do 1.

W pomieszczeniach i miejscach pracy, w których w razie awarii oświetlenia mogą wystąpić zagrożenia dla życia lub zdrowia pracowników, należy zapewnić oświetlenie awaryjne o odpowiednim natężeniu, zgodnie z Polską Normą.

Instalacje oświetleniowe w pomieszczeniach, w których znajdują się miejsca pracy, oraz w korytarzach powinny być dobrane i wykonane tak, aby nie narażały pracownika na wypadek powodowany rodzajem zainstalowanego oświetlenia.

Oświetlenie pomieszczeń pracy

Oświetlenie elektryczne

Niezależnie od oświetlenia dziennego pomieszczenia pracy powinny być wyposażone w oświetlenie elektryczne o natężeniu dostosowanym do rodzajów wykonywanych prac oraz wymaganej ich dokładności.

Średnie natężenie oświetlenia na płaszczyźnie roboczej nie powinno być mniejsze niż wartości podane (przykładowo w poniższej tabeli).

PN-EN 12464-1:2003. Technika świetlna. Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsca pracy wewnątrz pomieszczeń

Najmniejsze dopuszczalne średnie natężenie oświetlenia lx	Rodzaje czynności lub pomieszczeń
20	Orientacja, z rozpoznaniem cech średniej wielkości, np. rysów twarzy, w pomieszczeniach takich jak np. piwnice i strychy, oraz przy składowaniu materiałów jednorodnych lub dużych
50	Krótkotrwałe przebywanie połączone z wykonywaniem prostych czynności, np.: ☐ przygotowywanie pasz, ☐ magazynowanie towarów różnych, przy których może być konieczność poszukiwania, ☐ w korytarzach i na schodach oraz w salach kinowych podczas przerw.

Oświetlenie pomieszczeń pracy

PN-EN 12464-1:2003. Technika świetlna. Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsca pracy wewnątrz pomieszczeń

Oświetlenie elektryczne

Najmniejsze dopuszczalne średnie natężenie oświetlenia lx	Rodzaje czynności lub pomieszczeń
100	<p>Praca nieciągła i czynności dorywcze przy bardzo ograniczonych wymaganiach wzrokowych, np.:</p> <ul style="list-style-type: none">☐ sporadyczna obsługa urządzeń technologicznych, obsługa kotłów centralnego ogrzewania,☐ mycie i czyszczenie samochodów w garażach,☐ pomieszczenia sanitarne,☐ hole wejściowe,
200	<ul style="list-style-type: none">☐ mało dokładne prace ślusarskie i prace na obrabiarkach do metali,☐ wyrób akumulatorów, kabli, nawijanie cewek grubym drutem,☐ jadalnie, bufety i świetlice,☐ sale gimnastyczne, aule, sale zajęć ruchowych w szkołach,☐ portiernie.
300	<p>Praca przy przeciętnych wymaganiach wzrokowych, np.:</p> <ul style="list-style-type: none">☐ średnio dokładne prace ślusarskie i prace na maszynach do metali,☐ szpachlowanie, lakierowanie,☐ łatwe prace biurowe z dorywczym pisaniem na maszynie.

Oświetlenie pomieszczeń pracy

PN-EN 12464-1:2003. Technika świetlna. Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsca pracy wewnątrz pomieszczeń

Oświetlenie elektryczne

Najmniejsze dopuszczalne średnie natężenie oświetlenia lx	Rodzaje czynności lub pomieszczeń
500	Praca przy dużych wymaganiach wzrokowych, np.: <ul style="list-style-type: none">☐ prace ślusarskie i prace na maszynach do metali,☐ repasacja, szycie i drukowanie tkanin,☐ druk ręczny i sortowanie papieru.
750	Długotrwała i wyjątkowo wyjątkowa praca wzrokowa, np.: <ul style="list-style-type: none">☐ bardzo dokładne prace ślusarskie i prace na maszynach do metali,☐ szlifowanie szkieł optycznych i kryształów,☐ oczyszczanie, wyskubywanie węzłków, wypruwanie, cerowanie, naprawianie usterek w przemyśle włókienniczym,☐ prace kreślarskie.
1000	Długotrwała i wyjątkowo wyjątkowa praca wzrokowa, np.: <ul style="list-style-type: none">☐ montaż najmniejszych części i elementów elektronicznych,☐ kontrola wyrobów w włókienniczych.

Oświetlenie pomieszczeń pracy

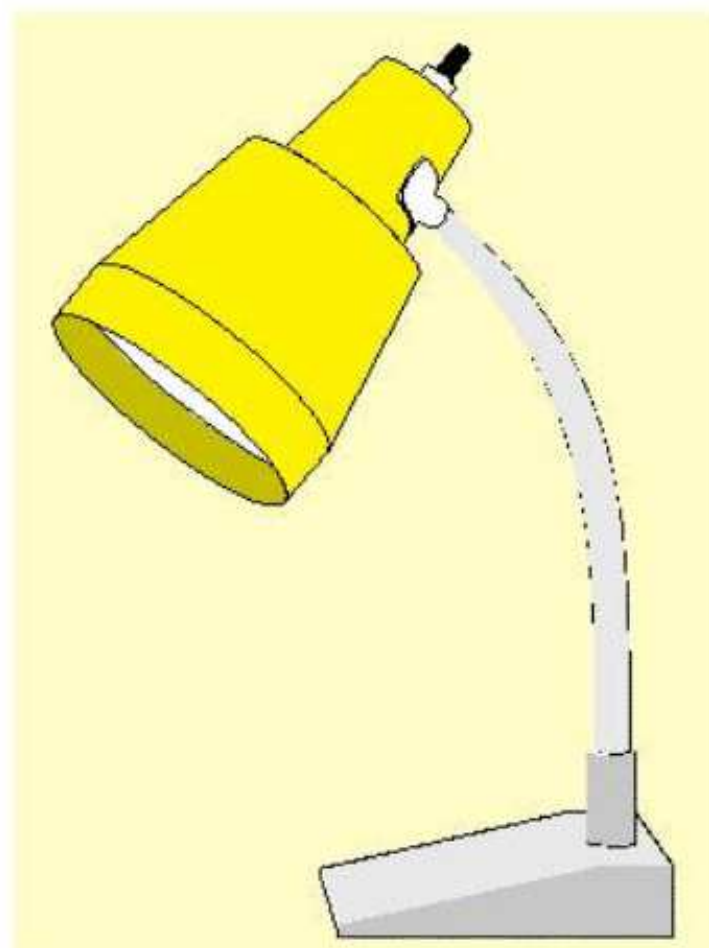
Oświetlenie elektryczne

Podane w tabeli wartości natężenia oświetlenia należy zwiększyć o jeden stopień (np. z 200 do 300 lx), w każdym przypadku, jeżeli:

- przedmiot pracy wzrokowej ma współczynnik odbicia poniżej 0,2 lub występują na nim małe kontrasty (np. szycie ciemnej tkaniny ciemną nicią),
- błędy popełnione przy postrzeganiu mogą spowodować groźny uraz lub duże straty materialne,
- pracownikami są w większości osoby w wieku powyżej 40 lat.

W przypadku, gdy praca na danym stanowisku lub w pomieszczeniu jest krótkotrwała (np. dorywcza obsługa szlifierki, nadzór urządzeń automatycznych). Wymagane wartości natężenia oświetlenia powyżej 200 lx mogą być zmniejszone o jeden stopień.

PN-EN 12464-1:2003. Technika świetlna. Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsca pracy wewnątrz pomieszczeń

Oświetlenie pomieszczeń pracy

Okna, świetliki i naświetla w pomieszczeniach pracy o dużej wilgotności powietrza powinny być wykonane w sposób zapobiegający skraplaniu się w nich pary wodnej. W przypadku szczególnie dużego zaparowania pomieszczenia i możliwości spadania kropeł wody na stanowisko pracy należy zainstalować rynienki lub inne urządzenia odprowadzające wodę z okien, świetlików i naświetli.

Szyby w oknach i świetlikach powinny być czyste oraz przepuszczać dostateczną ilość światła. Do mycia okien i świetlików powinien być zapewniony dogodny i bezpieczny dostęp.

Okna i świetliki powinny być wyposażone w odpowiednie urządzenia eliminujące nadmierne operowanie promieni słonecznych padających na stanowiska pracy.

Oświetlenie pomieszczeń pracy

Okna i świetliki, przeznaczone do wietrzenia pomieszczeń, należy wyposażyć w urządzenia pozwalające na otwieranie ich w sposób łatwy i bezpieczny z poziomu podłogi oraz ustawienie części otwieranych w pożądanym położeniu.

Ogrzewanie i wentylacja

W pomieszczeniach pracy należy zapewnić temperaturę odpowiednią do rodzaju wykonywanej pracy (metod pracy i wysiłku fizycznego niezbędnego do jej wykonania) nie niższą niż 14°C (287 K), chyba że względy technologiczne na to nie pozwalają.

W pomieszczeniach pracy, w których jest wykonywana lekka praca fizyczna, i w pomieszczeniach biurowych temperatura nie może być niższa niż 18°C (291 K).

Pomieszczenia i stanowiska pracy powinny być zabezpieczone przed niekontrolowaną emisją ciepła w drodze promieniowania, przewodzenia i konwekcji oraz przed napływem chłodnego powietrza z zewnątrz.

W pomieszczeniach pracy powinna być zapewniona wymiana powietrza wynikająca z potrzeb użytkowych i funkcji tych pomieszczeń, bilansu ciepła i wilgotności oraz zanieczyszczeń stałych i gazowych.

Ogrzewanie i wentylacja

Powietrze doprowadzane do pomieszczeń pracy z zewnątrz przy zastosowaniu klimatyzacji lub wentylacji mechanicznej powinno być oczyszczone z pyłów i substancji szkodliwych dla zdrowia.

Klimatyzacja lub wentylacja nie może powodować przeciągów, wyziębienia lub przegrzewania pomieszczeń pracy. Nie dotyczy to wentylacji awaryjnej.

Strumień powietrza pochodzący z urządzeń wentylacji nawiewnej nie powinien być skierowany bezpośrednio na stanowisko pracy.

Ogrzewanie i wentylacja

W przypadku zastosowania systemu klimatyzacji lub wentylacji mechanicznej należy zapewnić:

- 1) odpowiednią konserwację urządzeń i instalacji klimatyzacyjnych i wentylacyjnych w celu niedopuszczenia do awarii;
- 2) stosowanie środków mających na celu ograniczenie natężenia i rozprzestrzeniania się hałasu i drgań powodowanych pracą urządzeń klimatyzacyjnych i wentylacyjnych.

Pomieszczenia i urządzenia higienicznosanitarne

Pracodawca jest obowiązany zapewnić pracownikom pomieszczenia i urządzenia higieniczno-sanitarne, których rodzaj, ilość i wielkość powinny być dostosowane do liczby zatrudnionych pracowników, stosowanych technologii i rodzajów pracy oraz warunków, w jakich ta praca jest wykonywana.

Pomieszczenia higienicznosanitarne powinny znajdować się w budynku, w którym odbywa się praca, albo w budynku połączonym z nim obudowanym przejściem, które w przypadku przechodzenia z ogrzewanych pomieszczeń pracy powinno być również ogrzewane.

Pracodawca jest obowiązany utrzymywać pomieszczenia higienicznosanitarne oraz znajdujące się w nich urządzenia w stanie zapewniającym bezpieczne i higieniczne korzystanie z nich przez pracowników.

POMIESZCZENIA - SANITARNE

Pomieszczenia higienicznosanitarne to:

szatnie,

umywalnie,

pomieszczenia z natryskami,

pomieszczenia higieny osobistej kobiet,

ustępy,

palarnie,

jadalnie, z wyjątkiem stołówek,

pomieszczenia do ogrzewania się pracowników

pomieszczenia do prania, odkażania, suszenia i odpylania odzieży roboczej lub ochronnej

Pomieszczenia i urządzenia higienicznosanitarne

Wysokość pomieszczeń higienicznosanitarnych nie powinna być w świetle mniejsza niż 2,5 m.

Dopuszcza się zmniejszenie wysokości pomieszczeń higienicznosanitarnych do 2,2 m w świetle - w przypadku usytuowania ich w suterenie, piwnicy lub na poddaszu.

Podłoga oraz ściany pomieszczeń higienicznosanitarnych powinny być tak wykonane, aby możliwe było łatwe utrzymanie czystości w tych pomieszczeniach.

Ściany pomieszczeń do wysokości co najmniej 2 m powinny być pokryte materiałami gładkimi, nienasiąkliwymi i odpornymi na działanie wilgoci.

Pomieszczenia i urządzenia higienicznosanitarne

Szatnie, umywalnie, pomieszczenia z natryskami i ustępy powinny być urządzone oddzielnie dla kobiet i mężczyzn.

Nie dotyczy to zakładu pracy, w którym jest zatrudnionych do dziesięciu pracowników na jednej zmianie - pod warunkiem zapewnienia możliwości osobnego korzystania przez kobiety i mężczyzn z tych pomieszczeń.

Pracodawca zatrudniający do dwudziestu pracowników powinien zapewnić im co najmniej ustępy i umywalki, a także warunki do higienicznego przechowywania odzieży własnej (domowej), roboczej i ochronnej oraz do higienicznego spożywania posiłków. Jeżeli w zakładzie pracy takiego pracodawcy nie występują czynniki szkodliwe dla zdrowia i prace brudzące lub nie występują szczególne wymagania sanitarne, miejsca do spożywania posiłków, przechowywania odzieży oraz umywalki mogą znajdować się w jednym pomieszczeniu.

Szatnie

Szatnie powinny być urządzone w oddzielnych lub wydzielonych pomieszczeniach.

Szatnie mogą być urządzone w suterrenach lub w piwnicach, pod warunkiem zastosowania odpowiedniej izolacji ścian zewnętrznych i podłóg zabezpieczającej pomieszczenia przed wilgocią i nadmiernymi stratami ciepła oraz zapewnienia warunków ewakuacji ludzi z tych pomieszczeń.

W szatniach należy zapewnić przynajmniej czterokrotną wymianę powietrza na godzinę, a w szatniach wyposażonych w okna otwieralne przeznaczonych dla nie więcej niż 10 pracowników wymiana powietrza nie może być mniejsza niż dwukrotna na godzinę.

Szatnie

Szerokość przejść między dwoma rzędami szaf oraz głównych przejść komunikacyjnych powinna być nie mniejsza niż 1,5 m.
Szerokość przejść między rzędami szaf a ścianą powinna być nie mniejsza niż 1,1 m.

Umywalnie i pomieszczenia z natryskami

W skład zespołu szatni powinny wchodzić umywalnie łatwo dostępne dla pracowników i zapewniające bezkolizyjny ruch pracowników już umytych i przebranych w odzież własną.

Umywalnia powinna być wyposażona w umywalki emaliowane lub wykonane z materiału odpornego na korozję, zgodnie z Polską Normą.

Do umywalek powinna być doprowadzona woda bieżąca - ciepła i zimna.

Szerokość przejścia między umywalkami a ścianą przeciwległą powinna wynosić nie mniej niż 1,3 m, a między dwoma rzędami umywalek - nie mniej niż 2 m.

Umywalnie i pomieszczenia z natryskami

Na każdym dziesięciu pracowników najliczniejszej zmiany powinna w umywalni przypadać co najmniej jedna umywalka indywidualna, a przy pracach brudzących i w kontakcie z substancjami szkodliwymi lub zakaźnymi - co najmniej jedna umywalka na każdym pięciu pracowników - lecz nie mniej niż jedna przy mniejszej liczbie zatrudnionych.

W zespole szatni powinny znajdować się pomieszczenia z natryskami, jeśli wymagają tego warunki pracy lub ochrona zdrowia pracowników.

Na każdym ośmiu pracowników najliczniejszej zmiany wykonujących prace powodujące zabrudzenie ich ciała powinna przypadać co najmniej jedna kabina natryskowa, a przy niektórych pracach, co najmniej jedna kabina natryskowa na każdym pięciu pracowników - lecz nie mniej niż jedna przy mniejszej liczbie zatrudnionych.

Ustępy

Drzwi prowadzące do pomieszczenia izolującego oraz drzwi łączące je z dalszą częścią ustępu powinny zamykać się samoczynnie.

W pomieszczeniach ustępów należy zapewnić wymianę powietrza w ilości nie mniejszej niż 50 m^3 na godzinę na 1 miskę ustępową i 25 m^3 na 1 pisuar.

Szerokość przejść wzdłuż kabin ustępowych przy jednostronnym ich rozmieszczeniu powinna wynosić co najmniej 1,3 m. Jeżeli naprzeciwko kabin są umieszczone pisuary, odległość między ścianą, na której są zainstalowane, a kabinami nie powinna być mniejsza niż 2 m. Przejście między rzędami kabin powinno mieć szerokość co najmniej 2 m.

Ustępy

Na każdych trzydziestu mężczyzn zatrudnionych na jednej zmianie powinna przypadać co najmniej jedna miska ustępowa i jeden pisuar, lecz nie mniej niż jedna miska i jeden pisuar przy mniejszej liczbie zatrudnionych.

Na każde dwadzieścia kobiet zatrudnionych na jednej zmianie powinna przypadać jedna miska ustępowa, lecz nie mniej niż jedna miska przy mniejszej liczbie zatrudnionych.

Ustępy

Ustępy powinny być zlokalizowane w odległości nie większej niż 75 m od stanowiska pracy. Odległość ta może być większa jedynie dla pracowników pracujących stale na otwartej przestrzeni, lecz nie powinna przekraczać 125 m od najdalszego stanowiska pracy.

W budynkach ustępy powinny być urządzone na każdej kondygnacji. Jeżeli na kondygnacji pracuje mniej niż dziesięć osób, ustępy mogą znajdować się nie dalej niż na sąsiedniej kondygnacji.

Wejścia do ustępów powinny prowadzić bezpośrednio z pomieszczeń, korytarzy lub dróg służących do komunikacji ogólnej.

Ustęp powinien mieć wejściowe pomieszczenie izolujące wyposażone w umywalki z dopływem ciepłej i zimnej wody w ilości co najmniej jedna umywalka na trzy miski ustępowe lub pisuary, lecz nie mniej niż jedna umywalka.

Jadalnie

Pracodawca zatrudniający powyżej dwudziestu pracowników na jednej zmianie powinien zapewnić pracownikom pomieszczenie do spożywania posiłków, zwane dalej "jadalnią".

Dla pracowników zatrudnionych przy wykonywaniu prac w kontakcie z materiałami zakaźnymi lub trującymi powinny być urządzone oddzielnie jadalnie niedostępne dla innych pracowników.

Jadalnia, o której mowa wyżej, powinna być oddzielona od pomieszczeń pracy pomieszczeniem izolującym, w którym należy urządzić miejsca do pozostawiania odzieży ochronnej oraz zainstalować umywalki z ciepłą bieżącą wodą.

Pomieszczenia do wypoczynku

W zakładzie pracy zatrudniającym na jedną zmianę więcej niż dwadzieścia kobiet w jednym budynku należy urządzić pomieszczenie z miejscami do wypoczynku w pozycji leżącej dla kobiet w ciąży i karmiących matek, przyjmując co najmniej jedno miejsce na każdych trzysta kobiet zatrudnionych na jednej zmianie, lecz nie mniej niż jedno miejsce.

Powierzchnia pomieszczenia nie może być mniejsza niż 8 m².

W pomieszczeniach higieny osobistej kobiet oraz w pomieszczeniach, o których mowa wyżej, należy zapewnić przynajmniej dwukrotną wymianę powietrza w ciągu godziny.